

<p>حدیث روز:</p> <p>حضرت محمد (ص) : آنکس نزد خدا محبوب‌تر است که برای بندگان سودمندتر است.</p>	<p>واحه:</p> <p>سلمان ساوجی</p> <p>منکر صورت‌نشد، عارف‌معنی‌شناس راه به معنی‌نبرد عاشق صورت‌پرست</p>
<p>اوقات شرعی:</p> <p>اذان ظهر: ۱۲/۵۸ اذان مغرب: ۱۹/۲۲ اذان صبح (فردا): ۵/۲۷ طلوع خورشید (فردا): ۶/۵۱</p>	<p>وضعیت آب و هوای امروز</p> <p>تهران ۲۲ / ۳۲ آبادان ۲۵ / ۴۳ ایلام ۱۴ / ۳۲ بوشهر ۲۷ / ۳۷ خرم‌آباد ۱۳ / ۳۴ کرمانشاه ۱۱ / ۳۳ کرمان ۱۶ / ۳۴ گرگان ۲۳ / ۳۲</p>

<p>روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیماي جمهوری اسلامی ایران ■ مدیر مسؤؤل: مهدی عرفاتی</p>	<p>شاپا: ۳۵-ISSN1۳۲۷-۳۶۳۷ پایگاه اطلاع رسانی: www.jamejamonline.ir www.jamejamdaily.ir پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir</p>	<p>تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر شماره ۱۱۹ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰ دوزنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ کدپستی: ۱۹۱۱۸۴۱۳ مور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۴۰۰ تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴ چاپ: چاپخانه روزنامه جام‌جم</p>
<p>دوشنبه ۲۹ شهریور ۱۴۰۰ ۱۳ صفر ۱۴۴۳ ۲۰ صفحه سال بیست و دوم - شماره ۳۷۹۰ Monday - September 20 , 2021</p>		

تلنگر قدیم یا جدید؟

۲۰ قرن ۱۸ میلادی بود که بنیامین فرانکلین، وزیر مختار آمریکا در فرانسه‌مقاله‌ای‌نوشت و در آن از مردم خواست صبح‌ها یک ساعت زودتر از خواب بیدار شوند تا بیشتر از نور خورشید استفاده کنند. استفاده بیشتر از نور خورشید برابر بود با استفاده کمتر از شمع و کاهش هزینه‌های مصرفی. این پیشنهاد البته اگر هم مورد قبول مصرفی قرار گرفت، به‌مور به فراموشی سپرده شد. بعدها این پیشنهاد چند بار دیگر از طرف چند نفر دیگر داده شد اما هیچ‌وقت جدی گرفته نشد. توی کت مردم نمی‌رفت که یک ساعت زودتر زن به دل کار چه دخلی دارد به کمتر مصرف کردن انرژی؟

اما کارد که به استخوان برسد دیگر همه چیز فرق می‌کند. کار به جایی می‌رسد هر پیشنهادی را که احتمال کارا بودنش را بدهی، ولو کم، عملی‌اش می‌کنی. بعد از جنگ جهانی، وقتی کشورهای دیگر جنگ در فقر و مشکلات اقتصادی فرو رفته بودند، آلمان به‌عنوان اولین کشور به‌طور رسمی دست به تغییر یک ساعته ساعت رسمی‌اش در دو مرحله از سال زد. کم‌کم کشورهای دیگر هم از این تصمیم استقبال کردند.

در ایران خودمان هم یک‌بار پیش از انقلاب این تصمیم گرفته شد و بعد تعلیق شد. دوباره در دوره ریاست‌جمهوری آقای هاشمی عقب و جلو کشیدن ساعت قانون شد و کارشناسان گفتند مثل این‌که واقعا هم در مصرف برق تأثیر دارد! بعد کارشناسان دولت‌های بعدی آمدند و گفتند کدام تأثیر؟! ما که ندیدیم! و قانون را دوباره تعلیق کردند و پس از چندی دوباره تصویب شد!

حالا وسط این همه تصویب و تعلیق چه کسی جواب کشاورزان و باغداران را می‌دهد؟! در مناطقی که سبک زندگی کشاورزی و باغداری غالب است، تغییر ندادن ساعت رایج‌تر از تغییر دادن آن است. برای مثال پیرومردهای شهر یاری هیچ‌وقت ساعت‌شان را تغییر نمی‌دهند؟! چرا؟ چون تغییر ساعت بحث‌های خونین را پیش می‌کشد! برای مثال به آقای الف می‌گویند نوبت آب شما ساعت ۱۱ است. آقای الف ساعت ۱۱ می‌رود باغ و می‌بیند ساعت ۱۲ است و نوبت آب به آقای ب رسیده! بقیه ماجرا را خودتان حدس بزنید! ۲

۲۰ سال ۵۸ و ۵۹ نیروهای صدام در جنوب کشور و حاشیه اروندرود جولان می‌دادند. ۲۵ شهریور ۵۹ به چند پاسگاه از جمله رشیدیه، طاوسیه، صفریه در منطقه فکه حمله و چند گلوله توپ هم به سمت آبادان پرتاب کرده و خرابی به بار آورده بودند. ۲۶ شهریور، صدام قرارداد ۱۹۷۵ الجزیره را یک طرفه لغو و اعلام کرد اروندرود کاملاً متعلق به عراق است. ۲۷ شهریور قصر شیرین را محاصره کرد، ۲۸ شهریور، دشت آزادگان، فکه و آبادان را به توپ بست و وزارت خارجه عراق اعلام کرد اروند رود، شط العرب است و کشتی‌ها باید با پرچم عراق از آن عبور کنند و ۲۹ شهریور نبرد در دهانه اروندرود تا خرمشهر شروع شد، عراق به ترمینال بندر خرمشهر حمله کرد و ایرانی‌ها هم تا جایی که می‌توانستند جواب این حملات را دادند. جنگ عملاً شروع شد، هر چند ۳۱ شهریور به‌طور رسمی اعلام شد که عراق به ایران حمله کرده است.

۲۰ **الهی هیچ‌کس جنگ نبیند**
مالک سراج که متولد و بزرگ شده آبادان است و جنگ را از نزدیک دیده،

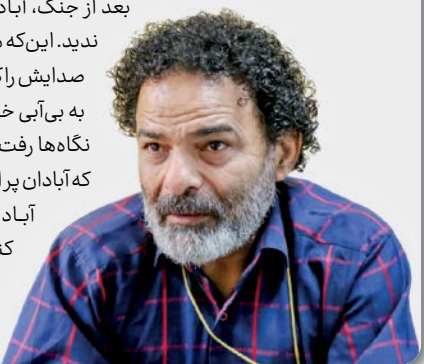
می‌گوید: آبادان را رسماً زدند، مردم از هم می‌پرسیدند: «چی شده... جنگه؟» و جواب می‌شنیدند: «ها... جنگه». «کی تموم میشه؟». «معلوم نی... شاید یه هفته دیگه... شاید یه ماه دیگه». خبر نداشتیم جنگی که شروع شده هشت سال طول خواهد کشید و ما چه‌جا خواهیم دید... الهی هیچ‌کس جنگ نبیند. به سراج می‌گویم در تقویم، ۳۱ شهریور به‌عنوان روز آغاز جنگ ثبت شده اما آن‌طور که روز شمار جنگ می‌گوید، آغاز جنگ ۲۹ شهریور است و در این روز حملات عراق به ایران گسترده و هدفمند شده. می‌گوید: واقعیت این است که عراق از سال ۵۸ تصمیم گرفت به ایران حمله کند و مقدماتش را شروع کرد. ماکه در آبادان بودیم، شاهد این مقدمات بودیم، آدم‌هایش به خوزستان و آبادان وارد شده و مشکلات زیادی برای آبادان به‌وجود می‌آوردند،

جنگه... جنگ!

در شهر بمب منفجر می‌کردند و مردم بیگناه را می‌کشتند. خطوط نفت را منفجر می‌کردند و خسارت به بار می‌آوردند. می‌دیدیم که آن طرف اروند استحکامات می‌سازند، همه اینها نشان می‌داد خبرهایی هست. مردم به مسوولان می‌گفتند و بچه‌های سپاه به تهران گزارش می‌دادند اما تهران هیچ واکنشی نشان نمی‌داد، حتی کار به جایی رسید که بچه‌های سپاه، جوانان شهر را آماده می‌کردند و به ما آموزش نظامی می‌دادند، هفته‌ای چند نفر را که اگر عراق حمله کرد بتوانیم از شهر دفاع کنیم. یادم هست همین روزها بود که ما در ورزشگاه آبادان آموزش نظامی می‌دیدیم که صدای انفجار مهیبی آمد و همه جا به‌هم ریخت، آبادان را زدند و چند گلوله توپ خود در پانصد متری جایی که ما آموزش می‌دیدیم. یادم هست آقای سلیمانی، مسوول‌مان بود. پرسیدیم چی شد؟ گفت: «هیچی نشده... جنگ شروع شد.»

صدای آبادان را بشنوید

جنگ از اروندرود، خرمشهر و آبادان شروع شد. ما مقاومت کردیم و عراقی‌ها به اهواز و شوش نرسیدند. بمباران می‌کردند این شهرها را اما خودشان نتوانستند برسند به اهواز. بعد از جنگ، آبادان ماند در سایه. کمبودهایش را کسی ندید. این‌که مردمش آب خوردن ندارند را کسی ندید و صدایش را کسی نشنید و درباره آن نوشت. اهواز که به بی‌آبی خورد و ریزگردها که رسیدند به اهواز، همه نگاه‌ها رفت سمت این شهر. من همین‌جا می‌گویم که آبادان پراز کمبود است. بیکاری زیاد است و بی‌آبی. آبادان مظلوم است. به این شهر رسیدگی کنید. مردم آبادان یک‌تنه مقابل دشمن ایستادند. مردم آبادان حق‌شان بیشتر از این است.

گفت و گو با مالک سراج، بازیگری که آغاز جنگ را دیده است

جنگه... جنگ!

۲۰ **آنهايي که رفتند حق داشتند**

در میان بهت ما جنگ شروع شد. هنوز تهران به شروع جنگ واکنش جدی نشان نداده بود. جنگنده‌های عراقی می‌آمدند در ارتفاع پایین پرواز می‌کردند و بمباران می‌کردند و می‌رفتند. بنی‌صدر اما واکنش نشان نمی‌داد. مردم آبادان نمی‌دانستند بماند یا شهر را ترک کنند. اگر بروند در جاده گیر می‌افتند و اگر بمانند کشته می‌شوند. یک عده اما دل به دریا زدند و شهر را ترک کردند. حق هم داشتند نباید از آنها انتقاد کرد. جنگ بود، شوخی که نبود. مدتی که گذشت گفتند مردم، خرمشهر و آبادان را تخلیه کنند. آبادان محاصره شده بود اما مردم نرفتند و ماندند و دفاع کردند تا این‌که امام خمینی (ره) حرف آخر را زد و گفت: حصر آبادان باید شکسته شود.

۲۰ **مقاومت در محله ذوالفقاری**

قبل انقلاب در حاشیه شهر آبادان در منطقه‌ای شروع به ساخت‌وساز کردند و شهرکی مسکونی ساختند. پیمانکار آن، آقای ذوالفقاری بود که محله به نام او معروف شد. دریاقلی سورانی را که می‌شناسید، تا سال ۵۶ - ۵۵ در داخل شهر اوراق فروشی داشت. مردم شکایت کردند از او که جای اوراق فروشی داخل شهر نیست. تا این‌که جایی به او دادند در محله ذوالفقاری. وقتی عراق به آبادان حمله کرد، در یاقلی روی پشت بام اوراق فروشی‌اش خواب بود. خودش گفت که نیمه‌های شب صدای لودر شنیده و ماشین‌های سنگین. بیدار می‌شود و گوش می‌دهد. متوجه می‌شود که دارند عربی حرف می‌زنند. می‌فهمد عراقی‌ها هستند که دارند به شهر نزدیک می‌شوند. از بهمنشیرروی اروند پل شناور انداخته بودند و پیشروی می‌کردند. سوار دوچرخه‌اش می‌شود و می‌رود و به نیروهای خودی خبر می‌دهد. در برگشت مجروح شد. ما آمدیم الهی هیچ‌کس جنگ نبیند. ۲

۲۰ **امروز در تاریخ:**

۲۰ رادروز علی پروین، فوتبالیست و کاپیتان تیم پرسپولیس و تیم ملی ایران (۱۳۲۵ ش)
۲۰ امضای پیمان امنیت متقابل بین دو کشور عراق و عربستان سعودی (۱۳۵۸ ش)
۲۰ ترور برهان الدین ربانی، رئیس شورای عالی صلح افغانستان (۱۳۹۰ ش)
۲۰ آغاز سفر تاریخی فرناندو مازلن، دریانورد و مکتشف بزرگ پرتغالی (۱۵۱۹م)

۲۰ **حکمت ۲۹:**

۲۰ دنیا پس از کتاب‌هایش به ما روی خواهد کرد و مهربان خواهد شد. چونان ماده شتر بدخوبی که به بچه خود مهربان شود.

لی یا جین؟ مساله کدام است

۲۰ ایالت کالیفرنیا در قرن نوزدهم میزبان کسانی بود که از سراسر آمریکا و اروپا برای جست‌وجوی طلا به آنجا مهاجرت می‌کردند. تب یافتن طلا آنچنان در نزد مردم بالا گرفته بود که

نزاع‌ها و درگیری‌های خونینی در میان جویندگان مختلف در می‌گرفت و هر جوینده‌ای که زور بیشتری داشت جویندگان دیگر را از صحنه خارج می‌کرد. لیوای اشتراوس یکی از این جویندگان بود که از کشور آلمان به سودای پیدا کردن طلا و ثروتمند شدن به کالیفرنیا سفر کرده اما دست تقدیر موجب شد او از طریق دیگری بتواند ثروتمند شود. لیوای اشتراوس ۲۴ ساله به‌تنهایی و با یک ساک که شامل لیوان، مسواک، چند دست‌زیرپوش اضافه و نیز مقداری پارچه محکم برای بنا کردن چادر بود از آلمان با سفر بست و پس از سفری طولانی به کالیفرنیا رسید. در کالیفرنیا در کنار رودخانه‌ای که هنوز از هجوم جویندگان شلوع نشده بود اتراق کرد و پارچه محکم خود را بیرون آورد تا برای خود خیمه‌ای برپا کند. در این هنگام یکی از جویندگان که در کنار وی اتراق کرده بود از وی پرسید: می‌خواهی با این پارچه چه کنی؟ لیوای اشتراوس گفت: می‌خواهم با آن چادری برپا کنم. جوینده گفت: اینجا بیشتر از آن‌که چادر به کار تو بیاید شلوار به کار تو می‌آید و شلوار خود را که پاره پاره شده بود به لیوای نشان داد. لیوای به فکر فرو رفت و تصمیم گرفت به جای آن‌که با آن پارچه محکم خیمه بسازد، با آن برای خود شلوار بدوزد.

پس نزد تام جین یکی از خیاط‌های کالیفرنیا رفت و از او خواست تا با آن شلواری برای وی تهیه کند. خیاط از این فکر خوشش آمد و به جای یک شلوار، دو شلوار از آن پارچه تهیه کرد و یکی از آنها را به لیوای داد و یکی دیگر را خودش پوشید. پس از چندی شلوارهای محکم لیوای و جین مورد توجه جویندگان و نیز سایر کارگران قرار گرفت. لیوای و جین هر یک به‌طور مستقل به وارد کردن پارچه‌های محکم آلمانی و دوختن شلوار مشغول شدند و هر دو به‌طور موازی از راه تولید این شلوارها به ثروت انبوهی دست یافتند. لیوای اشتراوس نام شلوارهای خود را لی و لیاو یو تام جین نیز نام شلوارهای خود را جین گذاشت. از آن هنگام مورخین در این مورد که کدام یک از این دو نفر مخترع شلوار لی یا جین است به اشتباه افتادند که تا امروز ادامه دارد. مبتکرین نیز پس از چندی شلوار لی و جین پاره و سوراخ را ابداع کردند که گرچه نقض‌غرض بود اما تا امروز توجه افشار مزلف را به خود جلب کرده است. ۲

بن‌لادن به چچن گریخت

بن‌لادن به‌سوی مواضع چریک‌های چچنی در حال حرکت است. به گزارش شبکه تلویزیونی سی‌ان‌ان از اسلام‌آباد برخی از منابع خبری افغان گزارش دادند بن‌لادن توسط چریک‌های چچن به سمت مواضع استراتژیک آنها هدایت می‌شود. با توجه به مناطق خاص تحت اشغال چریک‌های چچن در صورت فرار بن‌لادن از چچن باید منتظر واکنش روسیه بود. اما سخنگوی نیروهای مرزی روسیه که در مرز افغانستان و تاجیکستان گشتزنی می‌کند، گفت: بن‌لادن هنوز در افغانستان است و در قندهار واقع در جنوب این کشور مخفی شده است. (صفحه ۲)

دیدار قاریان و حافظان قرآن کریم با رهبر معظم انقلاب

در نخستین روز از ماه مبارک رجب، حضرت آیت... خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب در دیدار با صدها نفر از نونهالان و نوجوانان حافظ و قاری قرآن، آنان را به‌منظور ارتقای علمی و اهتمام به تربیت دینی توصیه به تلاش کردند. ایشان در بخشی از سخنان خود با اشاره به نقش مهم دستگاه‌های فرهنگی به‌منظور جبران عقب‌ماندگی‌های کشور درخصوص آموزش مفاهیم قرآنی خاطرنشان کردند: برای ارتقای معارف قرآنی در کشور به‌ویژه در میان نوجوانان و جوانان باید مفاهیم قرآنی به‌وسیله افراد خیره دسته‌بندی و به تناسب نیازها در کتاب‌های درسی گنجانده شود. (صفحه یک)

معاینه فنی جدی شد

شهردار تهران گفت: در برنامه ۱۰ ساله مقابله با آلودگی هوا، معاینه فنی خودرو کم‌هزینه‌ترین و مؤثرترین راه برای مقابله با آلودگی هواست. مرتضی الویری در مراسم گشایش دومین مرکز مکانیزه معاینه فنی خودرو در تهران با اعلام این خبر که تا پایان سال بقیه مراکز معاینه فنی نیز به بهره‌برداری می‌رسد، گفت: از دیگر کارها برای مقابله با آلودگی هوا، اصلاح جرمیه نداشتن برکه معاینه فنی است. چند سال قبل مجلس تصویب کرد مبلغ این جرمیه ۱۰ هزار ریال باشد اما اکنون این مبلغ نمی‌تواند بازدارنده باشد و باید بیشتر شود. (صفحه ۱۷)

آغاز صدور کارت ملی

قائم‌مقام سازمان ثبت‌احوال کشور گفت: مقدمات کار برای صدور کارت شناسایی ملی برای همه ایرانیان فراهم شده و توزیع آن طی پنج سال آینده با پایان می‌رسد. سیدشهاب‌الدین چاووشی گفت: صدور کارت ملی برای افراد ۱۵ سال به بالا در تهران و برخی از استان‌ها آغاز شده و بخش قابل‌توجهی از این طرح به‌عنوان کارت موقت ابلاغ شده است. برای اجرای این طرح به دو عامل همکاری مردم در ارائه مدارک و مشخص بودن کدپستی هر خانوار نیاز است. با صدور کارت ملی، کاربرد شناسنامه در امور روزمره مردم به حداقل می‌رسد. (صفحه ۱۷)

مریم مقدس، رکورددار شد

فیلم مریم مقدس ساخته شهریار بحرانی به فروش ۵۰۰ میلیون تومان دست پیدا کرد. این فیلم در تهران ۱۹۶ میلیون تومان و در شهرستان‌ها ۲۹۲ میلیون تومان فروخته است و به این ترتیب بالاترین فروش سینمای ایران در سال ۸۰ را به خود اختصاص داده است. مریم مقدس پر فروش‌ترین فیلمی است که تاکنون تلویزیون تولید کرده است. (صفحه ۳)